

Piaci útmutató az Oroszországi Föderációról

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

2020

Tartalom

Tartalom	2
Alapadatok.....	4
Gazdasági helyzet	5
1. Legfontosabb indikátorok.....	5
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	5
3. Gazdasági helyzet	6
4. További hasznos információk	9
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	9
1. Politikai, államközi kapcsolatok	9
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	11
2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar-Orosz Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében	13
3. Idegenforgalmi kapcsolatok	14
Jogi, szabályozási környezet.....	15
1. Export Oroszországba	15
2. Import Oroszországból	16
3. Vállalatalapítás	17
4. Egyéb.....	18
5. További hasznos jogi információk	18
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés.....	19
1. EXIM országgcockázati besorolás	19
2. Helyi fejlesztési bank	19
3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek.....	19
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	19
5. Tenderlehetőségek	21
Praktikus információk	21
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	21
2. Beutazási feltételek.....	21
3. Egészségügyi helyzet.....	22
4. Közbiztonság	22
5. Infrastruktúra, közlekedés.....	23
6. Repülőterek.....	23

7. Banki szolgáltatások elérhetősége	24
8. Egyéb.....	24
Kultúra.....	24
1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	24
2. Fontosabb ünnepek.....	25
3. Vallás, vallási szokások	25
4. Történelmi áttekintés.....	26
5. További hasznos információk	27

Alapadatok

Hivatalos név: Oroszországi Föderáció

Főváros	Moszkva
Államforma	szövetségi köztársaság
Kormányzat	elnöki szövetségi köztársaság (az államfőt a nép közvetlenül választja 6 évre, széles jogkörökkel rendelkezik, javaslatot tesz a miniszterelnök személyét illetően)
Pénznem	Orosz rubel (RUB) (1 USD= 69 RUB)
Hivatalos nyelv	orosz
Beszélt nyelvek	orosz, tatár, ukrán, baskír
Területe	17 098 246 km ²
Lakossága	141 722 205 (becslés, 2020)
Éves népességszaporulat	-0,02% (becslés, 2020)
Időeltolódás	GMT + 3 óra (Moszkva)
Etnikai megoszlás	orosz (78%), tatár (4%), ukrán (4%), baskír (1%), csuvas (1%), egyéb (12%) (becslés, 2018)
Vallások	orosz ortodox (71%), iszlám (10%), katolikus (3%), egyéb (16%)
Nemzeti ünnep	június 12. (Oroszország napja)

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Oroszorsz%C3%A1g>;
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.GROW>;
<https://www.cbr.ru/eng/>
https://www.indexmundi.com/russia/demographics_profile.html
https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Russia

Az Oroszországi Föderáció, rövidebb nevén Oroszország a Föld legnagyobb területű állama, Európa keleti részétől egészen Észak-Ázsia keleti partjáig, a Csendes-óceánig terjed, a Föld lakott területének több mint egy nyolcadát lefedi. Az Oroszországi Föderációnak 83 egyenjogú alanya van. (Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Russia>)

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok											
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP (milliárd USD)*	1660,8	1222,6	1524,9	1899,1	2014,8	2097	1860,6	1236,4	1284,7	1577,5	1657,5
Egy főre jutó GDP (USD)*	11700	8616	10710	13,324	14,091	14,612	12,735	9329,3	8748,4	10743,1	11289
Egy főre jutó GNI (USD)*	9710	9290	10,010	10,820	12,740	13,860	13,220	11,760	9,720	9,230	10,230
GDP növekedési üteme (% év/év)*	5,2	-7,8	4,5	4,3	3,7	1,8	0,7	-2,3	0,3	1,6	2,3
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	1,2	-10,4	6,6	6,4	3,3	-0,3	-3,2	-1,3	2,2	0,8	2,9
Infláció (fogyasztói árak, %)*	14,1	11,7	6,9	8,4	5,1	6,8	7,8	15,5	7,0	3,7	2,9
Exportvolumen (milliárd USD)*	520,0	341,6	445,5	573,9	594,2	592,5	558,3	391,5	330,2	411,2	509,5
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,774	0,771	0,780	0,789	0,797	0,803	0,807	0,813	0,817	0,822	0,824
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	4,19	4,31	4,15	4,23	4,21	4,19	4,24	4,37	4,44	63,97	65,6

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/russian-federation>

** <http://hdr.undp.org/en/data>

***<https://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/competitiveness-rankings/#series=GCI4>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői	
Legfontosabb exportpartnerek	Kína (13%), Hollandia (10%), Németország (7,7%), Belorusz (5,1%), Törökország (4,8%) (2018, becslés)
Legfontosabb exporttermékek	kőolaj és kőolaj-termékek, földgáz, fémek, fa és fatermékek, vegyszerek, számos polgári és katonai termék
Importvolumen	231 milliárd USD (2018, becslés)
Legfontosabb importpartnerek	Kína (22%), Németország (11%), Belorusz (5,5%), USA (5,4%), Olaszország (4,5%) (2018, becslés)
Legfontosabb importtermékek	gépek, járművek gyógyszeripari termékek, műanyag, félkész fémtermékek, hús, gyümölcsök és diófélék, optikai és orvosi műszerek, vas, acél

Forrás: <https://tradingeconomics.com/>

<https://oe.world/en/profile/country/rus/#:~:text=In%202018%20Russia%20imported%20%24231,to%20%24231B%20in%202018.>

3. Gazdasági helyzet

Az orosz gazdaság a Szovjetunió összeomlása óta jelentős változásokon ment keresztül. Az elszigetelt tervgazdaságot a piaci alapú, globálisan integrált gazdaság váltotta fel. A kilencvenes években az energia- és a védelmi szektor kivételével a legtöbb iparágat privatizálták, ennek ellenére a tulajdonjogok védelme még mindig gyenge, és a magánszektor folyamatos állami beavatkozásnak van kitéve.

A kormány 2007-ben egy ambiciózus programba kezdett a függőség csökkentése érdekében és kiépítette az ország high-tech ágazatát, azonban ennek az eredménye egyelőre alig látszik. A gazdaság az utóbbi évtizedben átlagosan 7%-kal növekedett, ami a reálbérek megduplázódását és a középosztály kialakulását eredményezte. A 2008-2009-es gazdasági világválság az orosz gazdaságot jelentős mértékben sújtotta, mivel az olaj ára drasztikusan visszaesett és kimerültek azok a külföldi hitelek, melyekre az orosz bankok és cégek támaszkodtak. A Világbank szerint a kormányzat válságellenes csomagja 2008-2009-ben a GDP közel 6,7%-át tette ki.

(Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>)

Az orosz gazdaság 2009 első félévében érte el a mélypontot, majd 2009 harmadik negyedétől újra beindult a növekedés. 2011-re az ország a világ egyik vezető olajtermelőjévé vált, maga mögé utasítva Szaúd-Arábiát. Ma Oroszország a világ második legnagyobb földgáztermelője, birtokolja világ legnagyobb földgázkészletét, második helyen áll a szénkészleteit illetően, a nyersolajat tekintve pedig a nyolcadik helyen szerepel. Emellett jelentős acél- és alumíniumexportőr is. Az orosz export azonban nagyon sérülékeny, mivel ki van téve a világpiaci árak ingadozásainak. 2011-2012-re a magas olajárak beindították a gazdasági növekedést és sikerült a 2008-2009-es szintre csökkenteniük a költségvetési hiányt. Emellett rekord alacsony szintre csökkent a munkanélküliség és az infláció is.

Oroszország az utóbbi években vonzóvá vált a külföldi befektetők számára, nőtt a tőkekiáramlás, így feljebb lépett a befektetésre ajánlott országok rangsorában. A 2012-es olajáron alapuló fiskális szabályozás adaptációja és a rugalmasabb árfolyam-politika ellenállóbbá tette az országot a külső változásokkal szemben, beleértve a változékonny olajárakat is.

(Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>)

2010 júliusában Oroszország, Kazahsztán és Fehéroroszország részvételével létrejött a három állam alkotta Eurázsiai Vámunió a kereskedelmi kapcsolatok és a külföldi befektetések fellendítése érdekében. Oroszország, Kazahsztán és Fehéroroszország elnökei 2014. május 29-én írták alá Asztanában azt a szerződést, amelynek értelmében az összesen 170 milliós népességet és 2,7 trillió dollárnyi bruttó hazai terméket felölelő új gazdasági integrációs szervezet az Eurázsiai Gazdasági Unió megkezdte működését 2015. január 1-én (<http://eaeunion.org/?lang=en>). 2014-ben Örményország, 2015-ben pedig Kirgizisztán is csatlakozott hozzá.

Az ukrajnai beavatkozás miatt az orosz gazdaság jelenleg drasztikus korlátozásokkal szembesül. Az Oroszországot sújtó első gazdasági szankciót a Krím-félsziget 2014. március 1-i orosz megszállását követően, 2014. március 6-án és 17-én az Egyesült Államok léptette életbe. Ez kizárólag a megszállásban jelentős szerepet teljesítő 21 orosz hivatalnok utazási korlátozására és külföldi bankszámláik befagyasztására terjedt ki. Ezt

követően az Európai Unió a G8 diplomáciai tárgyalások során tett kísérletet a moszkvai vezetéssel kialakult viszony rendezésére, azonban a törekvés kudarcot vallott, így 2014. március 17-én az EU is bevezette az Egyesült Államok által alkalmazott korlátozásokat. A kelet-ukrajnai válság fokozódása miatt 2014. április 28-án az Egyesült Államok és az Európai Unió közösen a szankciók szigorítása mellett döntött, ami újabb 15 orosz hivatalnok utazási engedélyének korlátozását jelentette.

Forrás: <http://www.bakermckenzie.com/sanctionsnews/blog.aspx?topic=343>,
<http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/03/06/executive-order-blocking-property-certain-persons-contributing-situation>, <http://www.stewartlaw.com/Article/ViewArticle/986>

A kelet-ukrajnai konfliktus további eszkalálódásával az Egyesült Államok és az EU egy drasztikusabb, harmadik szankció kivetése mellett foglalt állást, mely alapjaiban nehezíti meg az orosz gazdasági szereplők tevékenységét. Ezt a szankciót az EU 2014. július 31-én léptette életbe. Ezzel az összes orosz többségi tulajdonban lévő bank tevékenységét, valamint az EU és Oroszország közt fenntartott energetikai és védelmi technológia-transzfer jelentős mértékben korlátozta, ami a devizabevételek kiesésének következtében a rubel fokozatos leértékelődését idézte elő.

Forrás: http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/eu_sanctions/index_en.htm#3

Oroszország, válaszul az ukrajnai beavatkozás miatt bevezetett nyugati szankciókra, 2014. augusztus 7-én hirdette meg az élelmiszerembargót. A zárlat első körben az Egyesült Államokból, az Európai Unióból, Ausztráliából, Norvégiából és Kanadából származó termékekre terjedt ki. 2015-ben az embargót 2016. augusztus 5-ig meghosszabbították, és kiterjesztették a szankciókhoz csatlakozott Albániára, Montenegróra, Izlandra és Liechtensteinre, majd 2016. január 1-jével Ukrajnára is.

2018 júliusában Vlagyimir Putyin orosz elnök aláírta az Oroszország ellen szankciókat meghirdető országokkal szembeni élelmiszerembargót 2019 decemberéig, azonban 2019. júniusában meghosszabbításra került. Így az embargó 2020. év végéig tart, az orosz kormány utasítást kapott a végrehajtására és „szükség esetén javaslatot tehet módosítására” áll a hivatalos közlöny honlapján.

Forrás: <https://www.portfolio.hu/gazdasag/putyin-meghosszabbította-az-orosz-elelmiszer-embargót.291728.html>; <https://russian.rt.com/russia/article/644009-putin-embargo-sankcii>

Európai szankciók: https://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/eu-sanctions-against-russia-over-ukraine-crisis_en

Az Oroszország által elrendelt embargóból fakadó külgazdasági intézkedésekért felelős miniszeri biztos szerint a 2014 augusztusában bevezetett korlátozások több milliárd euró exportkiesést okoztak a magyar gazdaságnak, a legnagyobb vesztes az agrárium és az élelmiszerfeldolgozás. Rámutatott: uniós szinten a veszteség 2017 végére elérhette a 30 milliárd eurót. Az Európai Unió tagállamainak Oroszországba irányuló exportja 2013-ban 120 milliárd euró, míg 2016-ban már csak 72 milliárd euró volt. Az orosz piacról kieső cégek pedig jó ideig a közösségen belül kerestek piacokat saját termékeiknek, ami erős árversenyt indukált. Oroszország és az Európai Unió közötti külkereskedelmi forgalom 2018-ban 19,3% -kal növekedett, így 253 milliárd eurót tett ki, ami 9,7% növekedést jelent a 2017 évhez képest. Az EU tagállamainak Oroszországba irányuló exportja 86,2 milliárd euró volt. 2019-ben az előző évhez képest 8%-al csökkenést mutatott a külkereskedelmi forgalom, amely 232 milliárd eurót

tett ki. Az export azonban 88 milliárt euró volt, ami 2% növekedést jelent.

(Forrás: <https://www.vg.hu/gazdasag/gazdasagpolitika/varhatoan-fennmarad-az-orosz-embargo-2-927001/>; <https://seanews.ru/2018/02/15/vneshnetorgovyj-oborot-rossija-es-6/>; https://webgate.ec.europa.eu/isdb_results/factsheets/country/details_russia_en.pdf)

Az orosz gazdaság 2015-2016-ban fájdalmas alkalmazkodási folyamaton esett át, amely a kőolaj világpiaci árának zuhanása, és az ennek hatására bekövetkezett jelentős exportbevétel-kiesés, továbbá a rubel dollárhoz viszonyított árfolyamának jelentős mértékű gyengülése, a gazdaság belső strukturális problémái, valamint a nemzetközi szankciók nyomán kialakult recesszió következménye volt. A kormányzati gazdaságélénkítő intézkedéseknek köszönhetően a gazdasági visszaesés mérséklődött, így 2017-ben már újra 1,5-1,8%-kal bővült a gazdaság. A 2018-as világbajnoksághoz kapcsolódó beruházások további mankót adtak a gazdasági növekedésnek, azonban a mérsékelt olajár-emelkedéssel, bizonytalan külső és belső kereslettel, 2019-ben a gazdasági növekedés 2% alatti lassulást mutatott, így csak a 1,3%-os szintet érte el.

Oroszország Központi Bankja (CBR) szigorú monetáris politikát folytat, az alapkamatot viszonylag magasan tartotta (8,5%), ellenállva a rá nehezedő külső nyomásnak, amivel jelentős bizalmat szerzett a gazdasági szereplők körében. Az ország monetáris politikai kockázatát közepesnek értékelhető, a recesszió során alkalmazott szigorú monetáris politika segítette az infláció mérséklődését, és a rubel árfolyama is stabilizálódott. A 2015-ben még kétszámjegyű infláció 2016 év végén már a recesszió előtti 7,2%-os szintre csökkent vissza, majd a 2017-es rekord alacsony 2,5%-os infláció teret adott a monetáris lazításnak. 2018-ban az infláció a 4,2%-os szintet érte el, 2019-ben pedig újra hatalmas csökkenést mutatott 3% értékében. Oroszország 2014-ben nagy mértékű leértékelődés árán tért át kvázi lebegő árfolyamrendszerre, azonban a piaci folyamatokba az ország jegybankja időnként beleszól. A közeljövőben az árfolyamokat főként a kőolaj világpiaci ára, és az esetleges negatív politikai kockázatok mozgathatják. Utóbbit mutatja, hogy 2018 áprilisában 4%-kal leértékelődött a rubel a dollárral szemben, miután az USA újabb szankciókat vezetett be egyes orosz személyek és vállalkozásokkal szemben, azonban 2019-ben a rubel 12,6%-os erősödést mutatott.

(Forrás: <https://exim.hu/hasznos/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok/oroszorszag/2523-oroszorszag-orszagkockazati-tajekoztato/file>; <https://www.rbc.ru/finances/31/12/2019/5dfb91399a7947363de004da>; <https://www.interfax.ru/business/644595>;))

Az IMF lbecslései szerint a GDP növekedése 2019-ben 1,3% -ra csökkent (a 2018. évi 2,5% -ról), az olajárak csökkenésének és az áfaemelésnek a magánfogyasztásra gyakorolt negatív hatásai miatt. A gazdasági tevékenységet várhatóan elsősorban az állami infrastrukturális kiadások növekedése fogja támogatni a nemzeti projektek keretében, valamint a munkaerő-kínálat növekedését a nyugdíjreform miatt. A strukturális hiányosságok, az alacsony beruházási szintek és a gyenge demográfiai kilátások középtávon a reál GDP növekedését évente 2% alatt fogják tartani.

Az orosz gazdaság 2019-ben továbbra is mérsékelten növekedett, de az ipari tevékenység lassult a gyengébb külső kereslet, az alacsonyabb olajtermelés következtében, összhangban az OPEC-vel és az olajat exportáló országokkal egyeztetett kvótákkal, valamint a magasabb finanszírozási költségekkel, amelyek részben az Amerikai Egyesült Államokban bevezetett szankciókhoz kapcsolódtak. A 2015–2016-as recesszió óta a kormány körültekintő

makrogazdasági politikát folytat, amelynek célja a pénzügyi stabilitás fenntartása. Noha 2018-hoz képest csökkenést mutattak, az államháztartás 2019-ben továbbra is többlettel rendelkezik (a költségvetési többletet az IMF a GDP 1% -ára becsüli) és 2020-ban szintén többletnek kell maradnia (az IMF szerint a GDP 0,2% -a). Az államadósság növekedett, de továbbra is alacsony, 2019-ben a GDP 16,5% -a, mivel az államadósságot a recesszió alatt használták fel. Az IMF előrejelzései szerint az államadósság továbbra is növekedni fog, elérve a GDP 17,7% -át 2020-ban és a GDP 18,3% -át 2021-ben. Forrás: <https://www.nordeatrade.com/fi/explore-new-market/russia/economical-context>

A koronavírus világjárvány hatása az orosz gazdaságra: Az IMF 2020. április 14-i aktualizált előrejelzése szerint a COVID-19 kitörése miatt a GDP növekedése 2020-ban várhatóan 5,5% -ra csökken, 2021-ben pedig 3,5% -ra emelkedik, a világjárvány utáni globális gazdasági körülményektől függően. A járvány negatív gazdasági hatásának ellenére az előrejelzések szerint a munkanélküliségi ráta stabil lesz a következő években, 2020-ban 4,9%, 2021-ben pedig 4,8%.

Forrás: <https://www.nordeatrade.com/fi/explore-new-market/russia/economical-context>

4. További hasznos információk

Export Hungary: <http://exporthungary.gov.hu/orszagismertetok?orszagismerteto-oroszorszag>

CIA Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index:

<http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/RUSb>

Versenyképességi Index:

<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

A Világbank adatbázisa: <http://www.worldbank.org/en/country/russia>

Az orosz központi statisztikai hivatala angol nyelven:

http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/en/main/

Az ENSZ adatbázisának adatai:

<http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Russian%20Federation>

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

- Magyarország és a Szovjetunió (Oroszországi Föderáció jogelődje) 1934-ben vette fel a diplomáciai kapcsolatokat. A kapcsolatok a II. Világháború időszakában, 1941-ben megszakadtak, felújításukra 1945. szeptember 25-én került sor.
- Jelenleg a két ország közötti kapcsolatok alapját az 1991. december 6-án aláírt alapszerződés szolgáltatja, amelyet az Oroszországi Föderáció jogelődje, az Oroszországi Szovjet Szocialista Köztársaság kötött a Magyar Köztársasággal.
- 2015. február 17-én Vlagyimir Putyin orosz elnök egy napos munkalátogatásra érkezett Budapestre. Az orosz államfővel az Országházban folytatott megbeszélést Orbán Viktor

magyar miniszterelnök. A látogatás során öt egyezményt hagytak jóvá Magyarország és Oroszország képviselői. A magyar kormányfő és az orosz elnök jelenlétében egyezményt írtak alá az atomenergia-ipari képzésről, valamint kicseréltek egy olyan megállapodást is, amelynek értelmében magyar főkonzulátus nyílik az Oroszországi Föderációhoz tartozó Tatárföld székhelyén, Kazanyban. Emellett orosz-magyar regionális, egészségügyi és felsőoktatási együttműködésről szóló egyezményeket szignáltak a két kormány képviselői.

- 2016. február 17-én Orbán Viktor miniszterelnök Vlagyimir Putyin orosz elnökkel folytatott tárgyalásokat Moszkvában. A tárgyalások során a következő megállapodások születtek: Oroszország kész teljesíteni paksi vállalásait; 2019 végéig meghosszabbították a gázszállítási szerződést.
- 2017. február 2-án Budapestre érkezett az orosz elnök. Vlagyimir Putyin gazdasági, energetikai és kulturális kérdésekről is tárgyalt Orbán Viktor miniszterelnökkel.
- 2018. július 15-én a futball-világbajnokság megrendezéséről, energetikai beruházásokról és a gazdasági együttműködésről tárgyalt egymással Orbán Viktor miniszterelnök és Vlagyimir Putyin orosz államfő.

Forrás: <http://www.hirado.hu>; <https://kitekinto.hu/>; <http://www.kormany.hu/hu>

- 2018. november 22-én Budapesten megrendezésre került a Magyar-Orosz Kormányközi Bizottsági ülés, mely keretein belül a bizottság véglegesítette a szociális biztonsági megállapodás szövegét, tárgyalt a nukleáris együttműködésről (orosz-magyar mérnöki fejlesztésnek köszönhetően újabb 80 ezer háztartás ellátását biztosíthatja a paksi erőmű). Szijjártó Péter bejelentette, hogy Magyarország újra csatlakozik a 400 millió euró tőkével rendelkező Nemzetközi Gazdasági Együttműködési Bankhoz, 2019 elején pedig Budapestre költözik Moszkvából a Nemzetközi Beruházási Bank központja.
- Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgaszasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/ujra-fejlodnek-a-magyar-orosz-kapcsolatok>
- 2019. szeptemberében megtartotta első ülését a Magyar-Orosz Régióközi Együttműködési Bizottság. A bizottság legfontosabb feladata, hogy projektszinten előkészítse és nyomon kövesse azokat a beruházásokat, üzletkötéseket, amelyek a két ország gazdaságát még szorosabban egymáshoz kötik.
- Forrás: <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/megtartotta-első-uleset-a-magyar-orosz-regiokozi-egyuttmukodesi-bizottsag-7341104/>
- 2019. októberében Moszkvában megrendezésre került a Magyar-Orosz Kormányközi Bizottsági Ülés. Szijjártó Péter külügyminiszter kijelentette, hogy a feleknek sikerült olyan közös projekteket azonosítani, amelyeket harmadik piacon orosz és magyar vállalatok közösen tudnak megvalósítani. Ezek közül a legjelentősebbként az egyiptomi közös tendergyőzelmet emelte ki, amelynek keretében egy magyar és egy orosz vállalat közösen szállíthat 1300 vasúti kocsit több mint 1 milliárd dollár értékben az arab ország vasúttársaságának. Szijjártó felhívta a figyelmet arra, hogy ez a magyar járműgyártás történetének egyik legnagyobb nemzetközi megrendelését jelenti. Rámutatott, hogy a két ország komoly előrelépést tudott elérni a gazdasági együttműködésben a szankciók által nem érintett területeken. Szijjártó Péter szerint az Oroszországgal szemben bevezetett európai uniós büntetőintézkedések 8 milliárd dollárnyi exportlehetőséget vettek el a magyar gazdaságtól. Fontosnak nevezte, hogy a magyar kormány ennek ellensúlyozására támogatta magyar élelmiszer-, gyógyszer – és egészségipari vállalatok beruházások révén történő piacra jutását Oroszországban.

Forrás: <https://vasarnap.hu/2019/10/16/szijasarto-fontos-egyuttmukodesi-szerzodeseket-irunk-ala-putyin-budapesti-latogatasakor/>

- 2019. október 30-án Vlagyimir Putyin Oroszország elnöke látogatást tett Budapestre. A csúcstalálkozó előtt a magyar és orosz fél előkészített több együttműködési megállapodást is, amelyek érintették a gazdaság, a sport, az úrkutatás területét, valamint a keresztény közösség védelméről is szóltak. A találkozó utáni sajtótájékoztaton mindkét fél elégedettségének adott hangot a két ország kapcsolatáról. Orbán Viktor rámutatott arra, hogy az Oroszország elleni szankciók bevezetése óta tavaly először nőtt a két ország kereskedelmi forgalma. Vlagyimir Putyin kiemelte, hogy a két ország között évek óta magas szintű és sikeres az együttműködés, valamint az eddigi együttműködés áttekintése után egy komoly gazdasági csomagot írtak alá.

Forrás: <https://www.blikk.hu/aktualis/politika/ez-tortent-putyin-budapesti-latogatasasoran/ybv2zy6>

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- Oroszország a külkereskedelmi partnereink rangsorában 2018-ban a 17. helyen áll, az EU-n kívüli országok között a második (csak Kína előzi meg).
- A legjelentősebb, Oroszországba irányuló magyar exporttermékek: híradástechnikai hangrögzítő-lejátszó készülékek, irodagépek és gépi adatfeldolgozó berendezések, közúti járművek és villamos gépek, energiafejlesztők és ipari gépek, gyógyszerek és gyógyszerészeti termékek, papír- és kartontermékek, gumigyártmányok, műanyag alapanyagok, szerves vegyi termékek, zöldségfélék és gyümölcsök, hús- és húskészítmények, gabona és gabonakészítmények, állati takarmány, élőállat, tejtermék és tojás, ital és dohány.
- A legjelentősebb importtermékek Oroszországból: energiahordozók, kőolaj és kőolajtermékek, természetes és mesterséges gáz, szén, koksz, brikett, szervesetlen és szerves vegyi termékek, műtrágya, színesfém, valamint nyers, szintetikus és regenerált gumi, fémtartalmú érc és fémhulladék, továbbá cellulóz és papírhulladék, fa és parafa.
- A magyar export szempontjából perspektivikus ágazatoknak, termékcsoporthoz számítanak az oroszországi nemzeti fejlesztési programokhoz (importhelyettesítési, lakásépítés, agrárágazat, egészségügy, oktatás) kapcsolódó fejlesztések. A magyar vállalatok jelentős tudásbázissal, tapasztalatukkal és képzett munkaerőjükkel az oroszországi fejlesztések számos területén sikerrel léphetnek fel, többek között: szennyvíztisztítás, ivóvíz-biztosítás, energiatakarékosság és -hatékonyság, gyógyszerek és egészségügyi berendezések, gépjárműmotor-alkatrészek gyártása, falufejlesztés, közlekedésbiztonság.
- Kiemelt fontosságúnak az importhelyettesítési program által nyújtotta lehetőségek:
 - Zöldség-, gyümölcsfeldolgozó üzemek létesítése
 - Hűtőházak, melegházak létesítése
 - Vetőmagok, növényvédő szerek, növénytermesztési technológiák
 - Szarvasmarha-, sertés- és baromfitenyésztési technológiák, tenyészállatok
 - Mezőgazdasági gépek szállítása és helyben történő közös gyártása
 - Hús- és tejfeldolgozó üzemek létesítése, rekonstrukciója
- Az EXIM Oroszországban működő képviselete segíti a két ország közötti külkereskedelmi tevékenységet exportfinanszírozás területén:

Elérhetőség: <https://exim.hu/elerhetosegek/kulfoldi-kepviselekek/lista/595-moszkvai-kepviselet>

- A magyar szempontból perspektivikus privatizációs, akvizíciós, zöldmezős tőkekihelyezési lehetőségek az alábbiak: energiahatékonyság, úrkutatás, gyógyszeripar, IT, telekommunikáció.
- Jelenleg a legnagyobb magyarországi befektetők és tevékenységük: Richter Gedeon (egészségipar), OTP (pénzügy), MOL (olajipar), Agrofeed (élelmiszeripar), Sanatmetal (egészségipar). Befektetésösztönzési projektek az előző években, fókusz: speciális befektetői szerződések, speciális gazdasági övezetek, mezőgazdaság, élelmiszeripar, járműipar, egészségipar. (Forrás: <http://exporthungary.gov.hu/download/9/55/52000/Oroszorsz%C3%A1g.pdf>)
- A nyugati szankciókra válaszul Oroszország is korlátozásokat vezetett be. 2014. augusztus 6-án a szankciókat kivető országokra (minden EU-tagállamra, így Magyarországra is) élelmiszerkereskedelmi embargót vetett ki.
- A magyar gazdaságnak érdeke, hogy az orosz-ukrán konfliktus a minszki megállapodásoknak megfelelően minél előbb békés úton megoldódjon (és lehetőség nyíljon Oroszországgal újjáépíteni azokat a kapcsolatokat). Az MKIK Magyar-Orosz Tagozata folyamatosan figyelemmel kíséri az Oroszországgal szemben bevezetett gazdasági korlátozó intézkedések és az orosz válaszlépések okozta hatásokat.

A magyar-orsz külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Összesen			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Összesen	1595,4	1917,6	1840,03	2028,25	2636,7	3576,4	4604,95	4468,67	4232,1	5494	6444,98	6496,92
Élelmiszer, ital, dohány	192,0	225,2	203,22	182,71	1,1	1,0	1,58	3,57	193,1	226,2	204,80	186,28
Nyersanyagok	23,0	24,9	22,82	41,68	142,1	188,4	154,82	156,51	165,1	213,3	177,64	198,19
Energiahordozók	5,6	7,8	10,96	11,04	2177,4	2942,8	3975,10	3 902,80	2183	2950,6	3986,07	3913,84
Feldolgozott termékek	828,0	1041,3	983,90	981,18	221,6	324,8	365,37	282,21	1049,6	1366,1	1349,27	1263,39
Gépek, gépi berendezések	546,8	618,4	619,12	811,64	94,5	119,4	108,08	123,57	641,3	737,8	727,20	935,21
Forrás: KSH												

2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar-Orosz Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében

- A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) Magyar-Orosz Tagozata (<https://mkik.hu/bemutatkozas-magyar-orosz-tagozat>) 2003 júliusában alakult meg és megalakulása óta kimagasló szerepet játszik a két ország gazdasági kapcsolatainak fejlesztésében.
- 2010 júliusáig Dr. Nagy Róza töltötte be a Tagozat elnöki posztját, de közigazgatási államtitkári megbízatása miatt lemondott elnöki tisztségéről. 2011. február 8-án került megrendezésre a Tagozat tisztújító közgyűlése. A Tagozat elnöki posztját Dr. Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke töltötte be. 2019. március 6-tól a Tagozat elnöke Szekeres István a MIB Holding vezérigazgatója. A Tagozat tiszteletbeli elnöke Tóth Imre.
- A Tagozat létrehozásának célja, hogy szervezett keretek között mozdítsa elő a magyar-orosz gazdasági kapcsolatok bővítését, különösen a magyar export és a kétirányú befektetések területén. A kamara számára fontos szempontként jelent meg, hogy a hazai kis- és középvállalkozások a korábbiaknál erőteljesebben vegyenek részt az orosz kereskedelmi forgalomban, erősítsék gazdasági pozíciójukat és növeljék kivitelüket.
- A Tagozat fő tevékenységeként segíti és szervezi a hazai vállalatok oroszországi kiállításokon való megjelenését, üzleti találkozóinak létrehozását. Közvetlenül felveszi a kapcsolatot a területileg illetékes regionális kamarákkal, az orosz üzleti partnerekkel és helyhatósági szervezetekkel.
- A Tagozat az Oroszországból érkező legfrissebb üzleti ajánlatokat, gazdasági információkat a havonta megjelenő Hírlevélben juttatja el tagjai számára.
- 2016. december 1-én került megrendezésre az MKIK Magyar-Orosz Tagozat ICT Szekciójának alakuló ülése. A Szekció létrehozásának elsődleges célja volt a hazai infokommunikációs (ICT) piac résztvevőinek támogatása az Oroszországi Föderáció vonatkozásában: a magyar vállalatok orosz piaci pozíciójának erősítése, a magyar-orosz gazdasági kapcsolatok segítése és az üzleti lehetőségek felkutatása.
- Az MKIK Magyar-Orosz Tagozata célirányos és összehangolt együttműködésre törekszik a hazai kormányzati szervekkel is, azok háttérintézményeivel és mindazon civil szervezetekkel, melyek a magyar-orosz relációban üzleti, kereskedelmi vagy gazdaságsszervező tevékenységet folytatnak.
Elérhetőségek: telefon: 06 1 474-5147, e-mail: orosz.tagozat@mkik.hu
- Az MKIK Magyar-Orosz Tagozata ma az egyik legaktívabb magyar szervezet az orosz piacon. Összesen 13 oroszországi regionális kamarával kötött együttműködési megállapodást.

Az MKIK Magyar-Orosz Tagozatának a főbb eseményei:

- 2017. május 31-én Magyar-orosz gazdasági fórum és az MKIK Magyar-Orosz Tagozat közgyűlése került megrendezésre. A rendezvényen részt vettek Dr. Parragh László, MKIK elnök és Süli János Paksi beruházásért felelős tárca nélküli miniszter. Dr. Parragh László kiemelte, hogy az ország energiaellátása szempontjából fontos a Paks II beruházás megvalósítása.
- 2017. szeptember 19-én az MKIK Magyar-Orosz megbeszélést szervezett Proskurin Oleg Sztavropol régió Élelmiszer-, Feldolgozóipari, Kereskedelmi és Engedélyeztetési

Bizottságának alelnökének és Anisimova Lyudmila, a Sztavropol régió Kereskedelmi és Iparkamarájának alelnökének részvételével. A rendezvényen Proskurin Oleg tájékoztatást tartott Sztavropol régió gazdaságáról, elsősorban az agrár- és élelmiszeripari projektekről. Anisimova Lyudmila a kamarai szolgáltatásokat mutatta be. A tájékoztatók után együttműködési megállapodás került aláírásra az MKIK Magyar-Orosz Tagozata és Sztavropol régió Kereskedelmi és Iparkamarája között.

- 2017. október 24-én Gorgyjejev Alexej Voronyezs régió kormányzójának vezetésével üzleti delegáció látogatott Budapestre, melynek keretében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar– Orosz Tagozata kerekasztal-megbeszélést szervezett.
- 2018. június 6-án az MKIK Magyar-Orosz Tagozata Csuvasföldi delegációt fogadott. A delegációt Szemenov Maxim, a Csuvasföldi Fejlesztési Ügynökség igazgatója vezette, aki a megbeszélés során bemutatta a Régióban rejlő üzleti lehetőségeket. A résztvevők komoly érdeklődést mutattak a magyar vízgazdálkodási, állattenyésztési és zöldségfeldolgozásai tapasztalatok iránt.
- 2019. október 16-án az MKIK Magyar-Orosz Tagozata részt vett a Magyar-Orosz Kormányközi Bizottsági ülésen. A plenáris ülésen Szekeres István MKIK MOT elnök felszólalásában kiemelte annak fontosságát, hogy a magyar kormány kész támogatni magyar vállalatok külföldi befektetéseit. Tájékoztatást adott arról, hogy magyar-országi relációban az energetika mellett az agrár-élelmiszeripar, építőipar, egészségügy, járműipar területein a legaktívabb az együttműködés. Felsorolta azokat a magyar vállalatokat, melyek jelentős érdekeltséggel bírnak Oroszországban. Végül az MKIK részéről arra kérte a két kormányzatot, hogy a jövőben is kölcsönösség elvét szem előtt tartva, segítsék a vállalkozások export tevékenységét és magyar befektetők által Oroszországban épített üzemek használatba vételi és működési engedélyeinek gyorsabb ügyintézését. Továbbá a Tagozat elnöke külön megemlítette az orosz gabona és kukorica termesztés magas hozamaihoz évtizedek óta jelentős mértékben hozzájáruló, tradicionális magyar vetőmag beszállításban kialakult válsághelyzetet és kérte, hogy a kormányzatok tegyenek meg mindent ennek megoldása érdekében.
- 2019. október 30-án Orbán Viktor miniszterelnök és Vlagyimir Putyin elnök találkozója megelőzően Manturov Denis Valentinovich Oroszországi Föderáció ipari és kereskedelmi minisztere az MKIK-ban találkozott és megbeszélést folytatott az Oroszországban érdekelt nagyvállalatok vezetőivel. Az ülést magyar részről Szekeres István MKIK MOT elnök vezette. Az orosz piacon jelenlévő hét meghatározó magyar vállalat képviselője (Richter Gedeon NyRt., MOL NyRt., Sanatmetal Kft., Hungaro Food 2009 Kft., Pólus Kft., Mahart PassNave Kft., Magnus Aircraft ZRt.), a találkozó során ismertette cége oroszországi tevékenységét, valamint megvitatta Oroszország ipari és kereskedelmi miniszterével a megoldandó problémákat.

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

- Az orosz állampolgárok túlnyomó része turisztikai célból érkezik Magyarországra. Az orosz vendégek szívesen látogatnak el fővárosunkba, valamint előszeretettel keresik fel híres fürdőhelyeinket gyógyulási és pihenési céllal. Egyre több vendég konkrét utazási motivációja az egészségügyi szolgáltatások igénybevétele.

Magyarország és az Orosz Föderáció között vízumkényszer van érvényben. A magánútlevéllel utazó magyar állampolgárok tehát kizárólag vízum előzetes beszerzésével léphetnek be az

Oroszországi Föderáció területére. Magyarországon vízum az Orosz Föderáció Budapesti Nagykövetségének Konzuli osztályán, vagy a Debreceni főkonzulátuson igényelhető.

- A WizzAir három városba szállít utasokat Magyarországról: Moszkvába (2013 óta), Szentpétervárra (2017 óta) és Kazanyba (2019 óta)
- A Magyar Turisztikai Ügynökség adatai szerint 2017-ben összesen 246 ezer orosz turista tett látogatást Magyarországra, amely 18,8%-os növekedést mutat az előző évhez képest.
(Forrás, további hasznos információk: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?oroszorszag>; https://mtu.gov.hu/documents/prod/Oroszorszag_2018.pdf; <https://www.travelo.hu/utrakesz/20171218-elindult-a-wizz-air-debrecen-moszkva-jarata.html>)

Jogi, szabályozási környezet

Az Eurázsiai Gazdasági Bizottság Kollégiumának 2012. augusztus 16-i határozata alapján bizonyos termékek köre export- és importkorlátozás alá esik. Az alábbiakban néhány jellegzetes üzleti szempont alapján csoportosítva közöljük a vonatkozó szabályozási jellemzőket.

1. Export Oroszországba

- Oroszországban a külkereskedelmi tevékenység engedélyezését a 2003. december 8-án elfogadott, azóta többször módosított, 164-FZ Szövetségi Törvény szabályozza. (A törvény angol nyelven elérhető a következő linken: <http://english.garant.ru/>)
- Oroszországban az energiahordozók és az alapanyagok tekintetében az állam exportvám útján a világpiaci árak és a belföldi kitermelési költségszint közötti különbséget jelentős részét lefoglalja.
- Az exportárut kísérő okmányok megegyeznek a nemzetközi külkereskedelmi forgalomban általában alkalmazott okmányokkal (fuvarlevél, számla, rakjegyzék, származási bizonyítvány, egyéb, a magánjogi szerződésben előírt okmányok), de azok termékenként az orosz behozatali feltételekben megkövetelt speciális okmányokkal kiegészülhetnek. Egészében ugyanez érvényes a kereskedelmi célú árumintákra is. A kiállításokra kiszállított áruk szállítmányozásánál javasoljuk a kiállítás-szervező cég, vagy szakosodott szállítmányozó cég szolgáltatásainak igénybevételét. (<http://exporthungary.gov.hu/orszagismertetok?orszagismerteto-oroszorszag>)
- A vámszabályok szerint az országba 2010. május 5-től engedélyköteles az alkoholtartalmú italok bevitele.
- Az áruk nagy részénél szükség van forgalomba hozatali engedélyre, valamint az áruk forgalmazását lehetővé tevő minőségi tanúsítványokra, amelyek igazolják, hogy az áru minősége az orosz szabványoknak megfelel. A tanúsítványt erre szakosodott intézetek adják ki az áru bevizsgálását követően.
- A mezőgazdasági termékek behozatala nagyon szigorú feltételekhez kötött. Az orosz szervek a gyártási folyamatokat minősítik, és így adnak engedélyt bizonyos cégeknek mezőgazdasági termékek beszállítására (www.fsvps.ru/fsvps/importExport/hungary)

- A kelet-ukrajnai konfliktus miatt az Egyesült Államok és az EU 2014. július 31-én gazdasági szankciókat vetett ki Oroszországra (jelenleg is hatályosak), mely alapjaiban nehezíti meg az orosz gazdasági szereplők tevékenységét. Ezzel az összes orosz többségi tulajdonban lévő bank tevékenységét, valamint az EU és Oroszország közt fenntartott energetikai és védelmi technológiatranszfert jelentős mértékben korlátozta.
Forrás: http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/eu_sanctions/index_en.htm#3
- A nyugati szankciókra válaszul Oroszország is korlátozásokat vezetett be a szankciókat kivető országokra (minden EU-tagállamra, így Magyarországra is) élelmiszerkereskedelmi embargót vetett ki.
- Az embargóról orosz nyelven:
<http://www.garant.ru/products/ipo/prime/doc/71885836/>
- Folyamatosan aktualizált, elektronikus formátumú váminformáció: TN VED TSZ honlapja (<http://www.tks.ru/db/tnved/tree>)

2. Import Oroszországból

- Oroszországban az adókat az Adókodeks (orosz nyelven: <http://base.garant.ru/10900200/>) alapján két részre lehet felosztani. A (1) szövetségi adók mértékét kormányzatilag határozzák meg és ez valamennyi régióban egységes. Ilyen például az ÁFA. A (2) regionális és helyi adók mértékét pedig az Adókodeks és a helyi hatóságok írják elő, ezeket a régiós és helyi hatóságok szedik be.
- Több adónem két részből tevődik össze, a szövetségi és a regionális adórészből. Ilyen például a vállalati nyereségadó, melynek regionális része eltérhet az egyes régiós szabályozások függvényében. (Forrás: https://en.wikipedia.org/wiki/Taxation_in_Russia)
- A kelet-ukrajnai konfliktus miatt az Egyesült Államok és az EU gazdasági szankciókat vetett ki Oroszországra, mely alapjaiban nehezíti meg az orosz gazdasági szereplők tevékenységét. Ezzel az összes orosz többségi tulajdonban lévő bank tevékenységét, valamint az EU és Oroszország közt fenntartott energetikai és védelmi technológiatranszfert jelentős mértékben korlátozta.
Forrás: http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/eu_sanctions/index_en.htm#3
- A nyugati szankciókra válaszul Oroszország is korlátozásokat vezetett be. 2014. augusztus 6-án a szankciókat kivető országokra (minden EU-tagállamra, így Magyarországra is) élelmiszerkereskedelmi embargót vetett ki. (<https://tass.ru/otvetnye-sankcii-rf>)

Az adózásról bővebben az alábbi linkeken olvashat (angol nyelven):

Ernst & Young weboldala:

[https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-worldwide-corporate-tax-guide-2019/\\$FILE/ey-worldwide-corporate-tax-guide-2019.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-worldwide-corporate-tax-guide-2019/$FILE/ey-worldwide-corporate-tax-guide-2019.pdf)

A KPMG weboldala:

<https://home.kpmg/ru/en/home/insights/2020/02/russian-2019-ma-overview.html>

3. Vállalatalapítás

- Az orosz piacon megjelenő külföldi cégek vagy külföldi képviselőt hoznak létre, vagy orosz céget. A külföldi képviselő közvetlen előnye, hogy kisebb adminisztrációval jár. Hátránya, hogy a tevékenységi körei korlátozottak. Banki, vagy biztosítási tevékenységhez általában a külföldi képviselő előnyösebb. Az orosz cég előnye, hogy szabadon végezhet bármilyen gazdasági tevékenységet Oroszországban, az engedélyeket könnyebben be tudja szerezni, részt vehet privatizációs tenderekben. Hátránya, hogy nagyobb adminisztrációs terhekkel jár. Ez a forma alkalmasabb közös befektetésekhöz, vegyes vállalatokhoz.
- Külföldi jogi személynek a képviselő megnyitásához a következő okmányokra van szüksége: (1) a cég hivatalos levélpapírján készült, és a külföldi jogi személy vezetője által aláírt nyilatkozat az Oroszországi Föderáció (OF) területén képviselő nyitásának engedélyezésére vonatkozó kéréssel, feltüntetve a külföldi jogi személy megnevezését, az alapítás idejét, a cég székhelyét, tevékenységi körét, irányító szervét és vezetőjét, a képviselő tevékenységének célját, telefonszámát, fax-számát; (2) alapító okmány; (3) a külföldi jogi személy bejegyzését tanúsító okmány, vagy cégbírósági kivonat; (4) határozat a képviselő nyitásáról az Oroszországi Föderációban; (5) a képviselő belső szabályzata, amely tartalmazza a képviselőt és az alapító kötelezettségeit és jogait; (6) a külföldi cég bankjának ajánlólevele; (7) két orosz partner ajánlólevele; (8) a képviselő vezetőjének megbízása; (9) a külföldi jogi személy Oroszországi Föderációban létrehozott képviselőjének adatai.
- Orosz cég indításánál a legelterjedtebb vállalati forma a korlátolt felelősségű társaság (Kft.). A magyar vállalkozók a leggyakrabban a kft. és az orosz költségvetéssel kapcsolatban nem álló képviselő nyitása iránt érdeklődnek, mert ezek létesítése és működése a legegyszerűbb, illetve ezek tevékenysége jár a legkevesebb kockázattal.
- A Kft. bejegyzéséhez a következő okmányok szükségesek: (1) a bejelentő által aláírt nyilatkozat a cég bejegyzéséről, az Oroszországi Föderáció kormánya által jóváhagyott forma szerint. A nyilatkozatot a bejelentőnek kell aláírnia az igazgató személyében, akinek aláírását Oroszországban vagy Magyarországon közjegyzővel kell hitelesíttetni. (2) Határozat (jegyzőkönyv, megállapodás vagy más formátumú okmány) a jogi személy (Kft.) létrehozásáról Oroszország területén. (3) A jogi személy alapítását tanúsító okmányok (eredeti, vagy közjegyző által hitelesített másolati példányok). (4) Az alapító külföldi jogi személy jogállását tanúsító külföldi cégjegyzék kivonata, vagy más, ezzel egyenértékű tanúsítvány. A cégkivonatot oroszra kell fordíttatni és hitelesíttetni kell, azaz apostille-lal kell ellátni. (5) Igazolás az állami illeték (4.000 RUR) befizetéséről.
- A kft. alaptőkéjének összege minimum 10.000 RUR.
- <https://www.rbth.com/business/326239-ways-start-business-russia>

További hasznos információk a vállalatalapításról:

http://oroszorszag.network.hu/blog/oroszorszag_klub_hirei/cegalapitas_oroszorszagban

Company formation russia, a Bridgewest.eu tagja, amely vállalatalapítási lehetőségeket kínál Európában: <http://www.companyformationrussia.com/>

4. Egyéb

Ingatlanvásárlás: Míg a korábbi földtörvény csak 49 évre engedélyezte a földvásárlást, addig a 2001-ben elfogadott új földtörvény mind az oroszok, mind a külföldiek számára lehetővé teszi, hogy korlátlanul vásároljanak földet vagy ingatlant (lakás, iroda, apartman stb.).

Ahhoz, hogy ingatlant vásárolhassunk Oroszországban, a következő dokumentumokra van szükség: a városi cégbíróságtól származó okiratra, mely tanúsítja, hogy az ingatlan tulajdoni lapján sem perfeljegyzés, sem jelzálogjog, sem végrehajtási jog, sem elidegenítési és terhelési tilalom nincs feljegyezve; tervrajz; mindkét fél cselekvőképességét igazoló okirat.

A dokumentumok beszerzése után az eladó és a vásárló egy előzetes megállapodást kötnek, amelyben leírják az üzletkötés feltételeit, majd meghatározzák azon szükséges dokumentumok listáját, amelyeket az eladó ad át a vevőnek.

Az értékesítési tranzakció mindig a bankban történik. A vásárló letétbe helyezi a teljes összeget, majd a bank átutalja a pénzt az eladónak, ha a szükséges dokumentumokat átírták a vevő nevére. Az adásvételi szerződést a felek ingatlanügynök, vagy közjegyző felügyelete alatt kötik. Az aláírt szerződéseket állami regisztrációra küldik, ezt követően megtörténik a tényleges tulajdonjog átruházása. A regisztráció ideje 30 nap. A gyorsított eljárás 14 nap, ennek költsége megközelítőleg 133 euró, illetve körülbelül 50 dollár az ún. szolgáltatási díj.

(Forrás: <http://www.globalpropertyguide.com/Europe/Russia/Buying-Guide>)

Szerzői jogok védelme: 2008. január 1-től az Oroszországi Föderáció Polgári Törvénykönyvének IV. fejezete szabályozza a szellemi termékek és szerzői jogok védelmét. Ez egyike azoknak a neuralgikus kérdéseknek, amelyek Oroszország számos országhoz és nemzetközi szervezethez (USA, EU, WTO, OECD) fűződő viszonyát hosszabb ideje terhelik. Az itt elkövetett hamisítások becslések szerint minimum évi 400-500 millió USD veszteséget okoznak. Oroszországban a bejegyzési procedúra a sajátos helyi joggyakorlat alapos ismeretét igényli, ezért azt erre szakosodott helyi jogi irodán keresztül érdemes végezni. A szellemi tulajdon, a szabadalmak és az árujelzők tekintetében a bejegyezésre a ROSZPATENT szövetségi szolgálat jogosult. További hasznos információk a ROSZPATENT-ről: <https://rupto.ru/en>

5. További hasznos jogi információk

Tudnivalók a vállalatalapításról:

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/russia>

Általában a jogról:

Az orosz kormány hivatalos weboldala: http://gov.ru/main/page10_en.html

Szellemi Tulajdon Világszervezete:

<http://www.wipo.int/wipolex/en/profile.jsp?code=RU>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Law_of_Russia

Az orosz polgári törvénykönyv weboldala: <http://www.russian-civil-code.com/>

Ingatlan-adásvétel, Global Property Guide, ingatlanvásárlási útmutató:

<http://www.globalpropertyguide.com/Europe/Russia/Buying-Guide>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országkockázati besorolás

Az EXIM 2020. május 15-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Oroszország a 4-es országkockázati kategóriába esik, tehát biztosítható (két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában), kivéve a Dagesztáni Köztársaság, az Ingus Köztársaság, Észak-Oszétia és a Csecsen Köztársaság területét.

Forrás: <https://exim.hu/kondiciok/eximbank-kondiciok/orszagkockazati-besorolas/file>

2. Helyi fejlesztési bank

Russian Regional Development Bank

Cím: 129594, Moszkva Sushevsky val 65. bldg. 1.

Tel: 007 (495) 933-03-43

Fax: 007 (495) 933-03-44, 007 (499) 576-67-57

E-mail: bank@vbrr.ru

Web: <http://www.vbrr.ru/en/>

3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek

Közvetlen Befektetések Nemzeti Ügynöksége: <http://www.napi.ru/en/about>

Moszkvai Befektetésösztönzési Ügynökség: <https://investmoscow.ru/about-moscow/investment-agency/>

Szentpétervári Befektetési Ügynökség: <http://spbinvestment.ru/ru>

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Oroszország kiterjedt kereskedelmi és iparkamarai hálózattal rendelkezik. Az Orosz Kereskedelmi és Iparkamara egy kormányzattól független, nonprofit szervezet, amely kis-, közép-, és nagyvállalkozások érdekeit képviseli. Feladata, hogy elősegítse az orosz gazdaság fejlődését, integrálja az orosz gazdaságot a világ gazdasági rendszerbe, és a fejlődés szempontjából kedvező feltételeket biztosítson minden üzleti szektorban. (Forrás: <http://www.tpprf.ru/en/>)

Az oroszországi területi Kereskedelmi és Iparkamarák elérhetőségei:

1. Északnyugati szövetségi körzet

Szentpétervári régió, [Szentpétervári Kereskedelmi és Iparkamara](#)

Telefonszám: 007 (812) 719-66-44

Fax: 007 (812) 272-86-12

E-mail: spbcci@spbcci.ru

Web: <http://www.spbtpp.ru/>

2. Központi szövetségi körzet

Moszkva, [Moszkvai Kereskedelmi és Iparkamara](#)

Telefonszám: 007 (495) 276-12-19

E-mail: mostpp@mostpp.ru

Web: www.mostpp.ru

3. Volgamenti szövetségi körzet

[Nizhny Novgorodi régió](#)

Telefonszám: 007 (831) 419-42-10

Fax: 007 (831) 419-40-09

E-mail: tpp@tpp.nnov.ru

Web: <http://www.tpp.nnov.ru>

4. Déli szövetségi körzet

Volgogradi régió

[Volgogradi Kereskedelmi és Iparkamara](#)

Telefonszám: 007 (831) 266-42-10

Fax: 007 (831) 419-40-09

E-mail: tpp@tpp.nnov.ru

Web: <http://nnov.tpprf.ru/ru/>

5. Észak-kaukázusi szövetségi körzet

[Csecsen Köztársaság](#)

Telefonszám/Fax: 007 (8712) 22-33-45

E-mail: tppchr@mail.ru

Web: <http://chechnya.tpprf.ru>

6. Uráli szövetségi körzet

[Sverdlovski régió](#)

Ural Kereskedelmi és Iparkamara

Telefonszám/ Fax: 007 (343) 214-87-64, 007 (343) 214-87-46

E-mail: ucci@ucci.ur.ru

Web: <http://www.ur.ru/>

7. Szibériai szövetségi körzet:

Krasnojarszki terület, [Központi- Szibériai Kereskedelmi és Iparkamara](#)

Telefonszám: 007 (391) 268-15-85

Fax: 007 (391) 268-16-70

E-mail: cstpp@mail.ru

Web: <http://krasnoyarsk.tpprf.ru/ru/>

8. Távol-keleti szövetségi körzet:

Primorskyi terület, [Primorskyi területi Kereskedelmi és Iparkamara](#)

Telefonszám: 007 (423) 226-96-30

Fax: 007 (423)2 22-72-26

E-mail: palata@ptpp.ru

Web: www.ptpp.ru

Az oroszországi Kereskedelmi és Iparkamarák elérhetőségeit összefoglaló gyűjtemény megtalálható az alábbi címen: <http://tpprf.ru/ru/tpp/>

5. Tenderlehetőségek

Az Oroszországi Föderációval kapcsolatos versenykiírások az alábbi angol nyelvű linkeken érhetőek el. A legtöbb tenderlehetőséget tartalmazó weboldal fizetős és regisztrációhoz kötött.

Tendersinfo, adatok a globális tender lehetőségekről:

<http://www.tendersinfo.com/global-russian-federation-tenders.php>

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége Moszkvában

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Konkoly Norbert

Rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, első beosztott: Németh Zoltán

Nagykövetség címe: 115127 Moszkva, ulica Moszfilmovszkaja 62.

Telefonszám: 007 (495) 641-75-01

Fax: 007 (495) 641-75-20

E-mail: mission.mow@mfa.gov.hu

Web: <https://moszkva.mfa.gov.hu/>

Moszkvai külgazdasági attasék:

Nagy Márk (Email: Mark.Nagy@mfa.gov.hu ; tel: 00 7 495 641 7505; 00 7 985 666 8549)

Kapitány Sándor (Email: SKapitany@mfa.gov.hu; tel: 00 7 495 641 7505; 00 7 916 968 6193)

Oroszországi Föderáció Nagykövetsége Budapesten

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Szergejev Vlagyimir Nikolájevics

A konzuli osztály vezetője: Zinov Dmitry Andreevics

Nagykövetség címe: 1062 Budapest, Bajza u. 35

Telefonszám: +36 1 302-5230; 332-4748; 269-01-52

E-mail: hungary@mid.ru

Web: <https://hungary.mid.ru/hu/>

2. Beutazási feltételek

A magánútlellyel utazó magyar állampolgárok kizárólag vízum előzetes beszerzésével léphetnek be az Oroszországi Föderáció területére. Diplomata vagy szolgálati útlellyel utazó magyar állampolgárok a vízummentességre vonatkozó magyar-orosz megállapodás értelmében Oroszország területére vízum nélkül léphetnek be, és ott félévente legfeljebb 90 napig vízum nélkül tartózkodhatnak. A vízummal rendelkező beutazók összesen legfeljebb 90 napig tartózkodhatnak az Oroszországi Föderációban egy-egy 180 napos időszak alatt. A vízumszerzés feltétele a meghívólevél megléte, amelyet a Szövetségi Migrációs Szolgálat hivatalaiban lehet kiállíttatni a beutazni kívánó oroszországi kapcsolattartójával. Meghívó kiállításáért folyamodhat a Szövetségi Migrációs Szolgálat hivatalhoz: orosz állampolgár, az

Oroszországi Föderációban élő külföldi állampolgár vagy hontalan személy, valamint jogi személy. A Szövetségi migrációs szolgálat hivatalaiban kiállítatott meghívók alapján az alábbi típusú vízumok adhatók ki: magánvízumok; üzleti vízumok; humanitárius célú vízumok; tanulmányi vízumok; munkavállalási vízumok.

Az engedélyezett be-, kiutazások számának függvényében a vízum lehet: egyszeri, kétszeri, többszöri. A vízum legfeljebb 10 nappal hosszabbítható meg, ha a külföldi állampolgár összességében egy-egy 180 napos időszak alatt legfeljebb 90 napot tartózkodott az Oroszországi Föderáció területén.

Az Oroszországi Föderációban az egyéves többszöri munkavállalási vagy tanulmányi vízummal rendelkező külföldi állampolgár megszakítás nélkül tartózkodhat a fent említett vízum teljes érvényességi ideje alatt.

(Forrás: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?oroszorszag>)

További hasznos információk a beutazással kapcsolatban:

<http://vizumcentrum.hu/vizum/orosz-vizum/> (itt: Utazási információk/Beutazási feltételek, vízumkötelesség)

3. Egészségügyi helyzet

Magyar állampolgárok részére a hatályos kétoldalú szociális biztonsági egyezmény értelmében a sürgősségi ellátás Oroszországban ingyenes, de ekkor is kérhetnek bizonyos „gondozási díjat”. Egyéb esetekben az orvosi ellátásért fizetni kell. Az oroszországi közegészségügy színvonala változó, a városokban általában jó, vidéken igen változó. A fizetős magán-egészségügyi intézmények színvonalas szolgáltatást nyújtanak. Az Oroszországba látogatók járványveszélynek nincsenek kitéve. Időről-időre jelennek meg azonban híradások hepatitisz fertőzésekről, ezért védőoltás ajánlott.

(Forrás: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?oroszorszag>)

4. Közbiztonság

Oroszország a terrorizmus tekintetében magas rizikófaktorú országnak számít és biztonságilag a fokozottan veszélyeztetett régiók közé tartozik. Fokozottan felhívjuk az Oroszországba utazó és itt tartózkodó állampolgárok figyelmét a következőkre:

Lehetőség szerint kerüljék a tömeges helyeket, vagy szükség esetén a tartózkodásukat ezeken a helyeken minimális időre csökkentsék. Különösen a repülőtereken, pályaudvarokon, közlekedési eszközökön legyenek nagyon figyelmesek és körültekintőek. Kizárólag hivatalosan működő taxi társaságoktól rendeljenek taxit és ne üljenek be az ún. „fekete taxikba”, melyek alacsonyabb tarifáért, illegálisan szállítanak utasokat és rájuk nézve veszélyt jelenthetnek.

Csecsenföld, Dagesztán, az észak-kaukázusi régió egyéb köztársaságai és megyéi utazás és ott-tartózkodás szempontjából a "II. Fokozott biztonsági kockázatot rejtő országok és térségek" kategóriájába tartoznak.

(Forrás: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?oroszorszag>)

Nem tanácsos a magántaxik és az iránytaxik igénybe vétele, különösen az éjszakai órákban, mert gyakran megkárosítják az utasokat, pl. a mentár többszöröséért szállítják az utasokat, valamint ha nem rubelben fizetünk, sokszor felkerekítik az összeget az átváltás során. Nem túl

gyakori, de az is előfordulhat, hogy a sofőr hirtelen megáll útközben, közli az utassal, hogy valami baj van az autóval, és megkéri, szálljon ki, és nézze meg a hátsó kereket. Miután az utas kiszállt, a sofőr elhajt az összes csomaggal a csomagtartójában.

Az elmúlt időszakban több megkeresés is érkezett magyar állampolgároktól, akiktől orosz „barátnőjük” folyamatban lévő vízumkérelme ürügyén próbált meg általában 1000-2000 EUR összegű „támogatást” kicsalni. Javasoljuk, hogy semmi esetre se küldjék el a kért összeget az ismeretlen személynek.

Előfordul, hogy őrizetbe vett vagy letartóztatott személyek esetében az orosz hatóságok nem tájékoztatják a külföldi állampolgárt a konzuli védelemhez való jogáról, és a nagykövetséget, illetve főkonzulátusokat sem értesítik a konzuli egyezményben meghatározott határidőn belül az eljárás megindításáról. Ilyen esetekben lehetőség szerint közvetlenül vegyék fel a kapcsolatot a konzulokkal. A konzuli ügyelet folyamatosan működik.

(Forrás: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?oroszorszag>)

5. Infrastruktúra, közlekedés

Az ország méreteiből adódóan jelentős a belföldi vasúti, valamint a légiközlekedés. Ugyanazon a vonalon több társaság is üzemeltet vonatokat, jelentős árkülönbségekkel.

A moszkvai és a nagyvárosi úthálózat jó állapotú, de a forgalmi dugók miatt nem megoldott a zavartalan közlekedés. A mindennapos felszíni közlekedési káoszt a metróhálózat tudja csak enyhíteni, ami azonban egyes napszakokban szintén túlszűfolt. Közlekedni kiválóan lehet metróval, autóbusszal, villamossal, trolibusszal.

A gépjármű-közlekedési morál és biztonság jelentősen eltér a Magyarországon, vagy Európában megszokottól, ezért az Oroszországba gépkocsival látogatók saját érdekükben legyenek figyelemmel a helyi közlekedési szokásokra. A hideg idő beköszöntével számítani kell az utak jegesedésére, ami hidak esetében száraz időben is bekövetkezhet. Szöges gumik használata engedélyezett. Nyáron a megnövekedett gépkocsiforgalom miatt elsősorban a nagyvárosokban, de a városok között is rendszeresek az akár több órás dugók. Ezért pl. a repülőtérre történő utazás esetén javasolt a közvetlen reptéri vonatok igénybe vétele. Az esti órákban gyakori a minden szabályt nélkülöző, versenyszerű vezetés, és az ebből eredő súlyos balesetek.

(Forrás: <https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?oroszorszag>)

6. Repülőterek

Főbb nemzetközi repülőterek Moszkvában: Sheremetyevo, Domodedovo Vnukovo, Szentpéterváron: Pulkovo.

Az Aeroflot közvetlen járataival Moszkva naponta több alkalommal is elérhető, a Wizzair pedig egyaránt Moszkvába és Szentpétervárra is indít járatokat. (Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Russia>)

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- Az orosz bankrendszer minősége még mindig alacsonyabb, mint a nyugati országoké, mivel az országban késve alakult ki a kiskereskedelmi, lakossági bankok rendszere.
- Ma már egyre több kereskedelmi banki hálózat jelenik meg a pénzügyi piacon. A bankfiókok hálózata kiterjedt, a bankkártya- és hitelkártya-használat alkalmazott. A kereskedelmi bankokban rendelkezésre állnak deviza-, befektetési és vállalati szolgáltatások.
- A legtöbb bank hétköznap reggel 9-től este 6-ig, szombatonként 9-től 3-ig tart nyitva. Vasárnaponként a bankok zárva vannak. A bankautomatákból egész nap lehet pénzt kivenni. (Forrás: <http://www.justlanded.com/english/Russia/Russia-Guide/Money/Banks-In-Russia>)
- A folyószámlanyitáshoz szükséges dokumentumok köre bankonként eltérhet. Egy egyszerűbb betéti számlát már egy útlevelemmel és érvényes vízummal is nyithatunk.
- Ma már Oroszországban számos olyan bank létezik, amely magyar vállalatok számára pénzügyi partnerként ajánlható. Az elmúlt évek gyakorlata alapján a magyar pénzintézetek igény esetén készek bármelyik orosz bankot bevizsgálni, ezért az alábbi lista messze nem tekinthető teljesnek: Absolute Bank, Alfa Bank, Bank Vozrozhdeniye, B.I.N. Bank, Central Commercial Bank, CentroCredit Bank, Evrofinance, Mosnarbank, Gazprombank, Guta Bank, Industry&Construction Bank, Investtradebank, Master Bank, Mbrd, Mdm Bank, Molodezhny Business Bank, Otp Bank, Promsvyazbank, Raiffeisenbank Russia, Rosbank, Rosevrobank, Russian Agricultural Bank, Sberbank, Severgazbank, Sibacadembank, Slavinvestbank, St Peters-Burg Bank Group, Trust & Investment Bank, Unicreditbank, Vnesh-Ekonombank, Vneshtorgbank.

8. Egyéb

- Oroszország telefonos országhívószáma: 7. Moszkva körzetszáma: 495. Oroszországban a munkaidő általában hétfőtől péntekig, reggel 9-től délután 6 óráig tart. Az üzletek hétköznaponként reggel 10-től este 8-ig vannak nyitva, azonban a bevásárlóközpontok és az élelmiszerboltok többsége hétfőig, vasárnap is nyitva tart. A pénzváltóhelyek nyitvatartása általában a bankok nyitvatartásához igazodik, de számos pénzváltó éjjel-nappal üzemel.

Kultúra

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- Annak ellenére, hogy az üzleti kapcsolatok Oroszországban rohamosan fejlődnek, sokan még mindig nem beszélnek az oroszok kívül más nyelvet, ezért előnyös, ha beszélünk oroszul, vagy gondoskodjunk tolmácsról. A fiatalabb generáció azonban kitűnően beszél angolul.
- A tárgyalás bemutatkozással indul, ekkor illik a partner szemébe nézni. Célszerű orosz nyelvű névjegykártyát is csináltatni.

- A rang fontos szerepet játszik a tárgyalások során. Az orosz üzleti világban alapvető szerepet játszik a vállalaton belüli hierarchia, azaz, hogy a döntéshozók feljebbvalók beosztottaiknál. Ez a mentalitás gyakran a tárgyalások során is érzékelhető. Az idősebbek tisztelete és a hierarchia felismerése és betartása a későbbiekben erős üzleti kapcsolatokat eredményezhet.
- A tárgyalások szigorú napirend szerint zajlanak, amitől az orosz partnerek nem térnek el. Elvárják, hogy a külföldi partner pontosan érkezzen a tárgyalásra, azonban tőlük ezt nem lehet elvárni. Oroszországban nem a pontosság, hanem a türelem számít erénynek. A megbeszéléseket pontosan kezdik, de hosszan elnyújtják. A döntéshozatal általában lassú és nehézkes.
- Az első találkozó a bizalom kiépítésének jegyében zajlik, érdemi tárgyalás ekkor általában még nincs.
- Az általában jellemző alacsony bizalomszint miatt célszerű egy, az orosz partnerek által ismert és becsült közvetítő személyt igénybe venni a tárgyalások során.
- Az orosz férfiak jelentős része nehezen tudja elfogadni a női szereplőket az üzleti világban.
- Öltözködésben a hagyományos öltöny, nőknél a kosztüm az elfogadott. A cipő nagyon fontos, annak állapotáról, minőségéről, áráról csakúgy, mint a karóráról az orosz partner sok mindent kikövetkeztet.
- Oroszországban a munkavacsora hagyományos szokás, ilyenkor pohárköszöntőt mondanak és az üzletfelüket megajándékozzák. Az ajándék értéke az üzletfél rangjával emelkedik. Általános szabály, hogy olyan ajándékot nem lehet adni, amely könnyen beszerezhető Oroszországban. Ha az üzletfelet otthonában látogatja meg a partner, a családtagoknak is szokás ajándékot vinni.

(Forrás: <https://cegvezetes.hu/1999/12/oroszorszagi-szokasok/>;

<https://readybusinessblog.hu/kisokos-a-cegugyekhez/protokoll-tippek-hogyan-targyaljon-oroszorszagban>)

2. Fontosabb ünnepek

- január 1-5. – újév
- január 7. – karácsony
- február 23. – az anyaország védői
- március 8. – nőnap
- május 1. – a tavasz és a munka ünnepe
- május 9. – a győzelem napja
- június 12. – Oroszország (függetlenség) napja
- november 4. – a nemzeti egység napja

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Oroszorsz%C3%A1g#%C3%9Cnneppek>

3. Vallás, vallási szokások

Az Oroszországi Föderáció legnagyobb egyháza az orosz ortodox egyház. A 2017-es adatok alapján az orosz ortodox vallás követői a legnagyobb arányúak a népességben (71%), ezen kívül az iszlám vallás hívei is jelentős arányt képviselnek.

Az ortodox a kereszténység egyik fő irányzata, amely elsősorban az egykori Keletrómai Birodalom területén, illetve attól keletre számít meghatározónak. Az ortodox keresztények önmeghatározása szerint az ortodoxia az egyetemes kereszténység egyetlen legitim örököse, amely egyedülként őrizte meg Jézus és a 12 apostol tanításait változtatás nélkül. Az ortodox keresztények nem ismerik el azokat a dogmákat, amelyeket az első hét egyetemes zsinat után fogalmaztak meg nyugaton (ilyen például Mária szeplőtelen fogantatása). A keleti egyházak nem ismerik el a pápát a legfőbb méltóságnak, helyette sokáig a konstantinápolyi pátriárka volt a nem hivatalos vezető. Nincs központosított egyházszervezetük, jelenleg négy patriarchátus és számos önálló nemzeti egyház alkotja az ortodoxiát. A két irányzat kölcsönös kiátkozását 1965. december 7-én oldotta fel VI. Pál pápa és I. Athinagorasz konstantinápolyi pátriárka.

Oroszország alkotmánya szerint az ország világi állam. Semmiféle vallást nem lehet államivá vagy kötelezővé nyilvánítani. A vallásos gyülekezetek az államtól külön állnak és a törvény előtt egyenlők. Minden állampolgárnak garantálják a lelkiismereti szabadságot, a vallásszabadságot, a vallásos vagy egyéb meggyőződéseinek a nyilvános megnyilatkoztatását. (Forrás: https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Russia; <http://russiapedia.rt.com/basic-facts-about-russia/religion/>)

4. Történelmi áttekintés

Oroszország történelme egészen a népvándorlásokig nyúlik vissza (3-8. század). A keleti szlávok ez idő tájt húzódtak északra a nyílt síkságokról. A mai Oroszországot a 8. században a varégok alapították. Ruszik, a varégok egyik törzsének főnöke 862-ben államot alapított Novgorodban, az állam neve Rusz lett. Ezután az új állam terjeszkedni kezdett, majd az uralkodó áthelyezte székhelyét Kijevbe. A kijevi Rusz virágkorát a 10-11. században élte, azonban a 11-12. század nagy változásai nagy hatással voltak rá. A kunok támadása és a keresztes hadjáratok következtében a mai Ukrajna területéről kétirányú vándorlás indult meg nyugat és kelet felé. Ekkor vált ketté az orosz (nagyorosz) és az ukrán (kisorosz) nép. A tatár hódítások után az újkori Oroszország központja Moszkva lett, annak ellenére, hogy Moszkva fejedelme az Arany Horda (mongol állam) kánjának vazallusa volt. Lassanként mégis képes volt saját uralma alatt egyesíteni az orosz fejedelemségeket. 1613-ban Mihály cár megalapította az 1917-ig uralkodó Romanov-dinasztiát, amelynek legjelentősebb alakja I. Péter cár volt, aki 1689-től erős, nyugati mintára szervezett államot hozott létre. Oroszország a napóleoni háborúk után lett nagyhatalom. Napóleon bukásának közvetlen oka az oroszországi hadjáratának kudarca volt. A 19. században jelentős ipar épült ki Oroszországban, de a feudális viszonyok sokáig fennmaradtak, és azok lebontása után sem volt képes az ország korszerű demokráciává válni. A 20. század elejére Oroszország katonailag is meggyengült, vereséget szenvedett az 1905-ös orosz-japán háborúban és az első világháborúban is. A gyengeséget kihasználva a bolsevikok 1917-ben megdöntötték a cárizmust és átvették a hatalmat, majd 1922-ben megalapították a Szovjetuniót. A Szovjetunió talán legvéresebb időszakát Sztálin uralma alatt élte át. Rendkívül erőltetett ütemű iparosítás folyt, ennek mellékhatásaként éhínség pusztított Ukrajnában. A második világháború alatt a Szovjetunió 26 millió állampolgára halt meg és az anyagi kár is hatalmas volt, de a háború végére a

Szovjetunió vált a világ két szuperhatalmának egyikévé az USA mellett. 1985-től a Gorbacsov által megfogalmazott és meghirdetett nyitás (glasznosztj) és átalakítás (peresztrojka) politikájának hatására megkezdődött a Szovjetunió belső felbomlása, megerősödtek a nacionalista függetlenségi törekvések. A folyamat 1991 augusztusáig tartott, amikor egy sikertelen puccskísérletet követően a tagköztársaságok egymás után kiáltották ki a függetlenségüket és elszakadtak a központi hatalomtól. A Szovjetunió hivatalosan 1991. december 25-én szűnt meg, a jogfolytonosságot Oroszország vette át a nemzetközi szervezetekben. A rendszerváltás súlyos árat követelt Oroszország lakosságától. Az ipari termelés és az életszínvonal jelentősen visszaesett. A születési arányszám is rendkívül alacsony szintre csökkent. Nagyon rövid idő alatt kialakult egy újjgazdag réteg, amely a kezére került tőkét Oroszországon kívülre menekítette, így a gazdaságot a nagyarányú tőke kivonás is sújtotta. A kedvezőtlen folyamatok Putyin elnökké választása után fordultak meg. Az olajjövödelmek segítségével sikerült konszolidálni a gazdaságot.

(Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Russia>, http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Russia, <http://hu.wikipedia.org/wiki/Oroszorsz%C3%A1g#T.C3.B6rt.C3.A9nelem>)

5. További hasznos információk

Oroszvilag.hu: <http://oroszvilag.hu/?t1=sajtoszemle&hid=5410>

Online utazási kalauz: <https://waytorussia.net/>

Diplomaták nemzetközi portálja:

http://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/ce_ru.htm

Kultúra, szokások a Wikipedia-n: http://en.wikipedia.org/wiki/Russian_culture

A nagy-britanniai Orosz Nagykövetség hivatalos weboldala:

<http://rusemb.org.uk/russiaculture/>

Export Hungary: <http://exporthungary.gov.hu/orszagismertetok?orszagismerteto-oroszország>

Wikipedia oldal magyar nyelven: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Oroszorsz%C3%A1g>

Wikipedia oldal angol nyelven: <http://en.wikipedia.org/wiki/Russia>

Az ország hivatalos honlapja angol nyelven: http://gov.ru/index_en.html

CIA Factbook angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa angol nyelven:

<http://data.worldbank.org/country/russian-federation>

Az orosz központi statisztikai hivatala angol nyelven:

http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/en/main/

Kormányzati portál: <http://government.ru/en/>

Az Oroszországi Föderáció Külügyminisztériuma:

http://www.mid.ru/brp_4.nsf/main_eng

The Moscow Times: <http://www.themoscowtimes.com/>

Domodedovo Moscow Airport: <http://www.domodedovo.ru/en/>

Sheremetyevo International Airport: <http://www.svo.aero/en/>

Pulkovo Saint Petersburg Airport: <http://www.pulkovoairport.ru/>
Aeroflot Russian Airlines: <http://www.aeroflot.ru/cms/en>
Az ország politikájáról angolul:
RT.com internetes hírportál ismertetője Oroszország politikájáról:
<http://russiapedia.rt.com/basic-facts-about-russia/political-system/>
CIA Factbook:
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>
Freedom House: <http://www.freedomhouse.org/country/russia>
Oroszország kormányának hivatalos weboldala: <http://government.ru/en/>
Az orosz elnökség hivatalos weboldala: http://gov.ru/main/page3_en.html
Az ország földrajzáról angolul:
RT.com internetes hírportál ismertetője Oroszország földrajzáról:
<http://russiapedia.rt.com/basic-facts-about-russia/climate/>
CIA Factbook:
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>
Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Russia
Maps of World, online világtatlasz: <http://www.mapsofworld.com/russia/geography/>
Az ország történelméről angolul:
Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/wiki/Russia#History>
History World, weboldal a világtörténelemről:
<http://www.historyworld.net/wrldhis/plaintexthistories.asp?historyid=ac14>
RT.com internetes hírportál ismertetője Oroszország történelméről:
<http://russiapedia.rt.com/russian-history/>

Kézirat lezárva: 2020. május

További információ:

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság

Telefon: + 36 1 474 5147

E-mail: intdept@mkik.hu